

– Tongda chiqqan «Tong yulduzi»,
Go'yo issiq nonning o'zi,

– deydi Sariosiyo tumanidagi 36-umumiy o'rta ta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi Mohira SATTOROVA

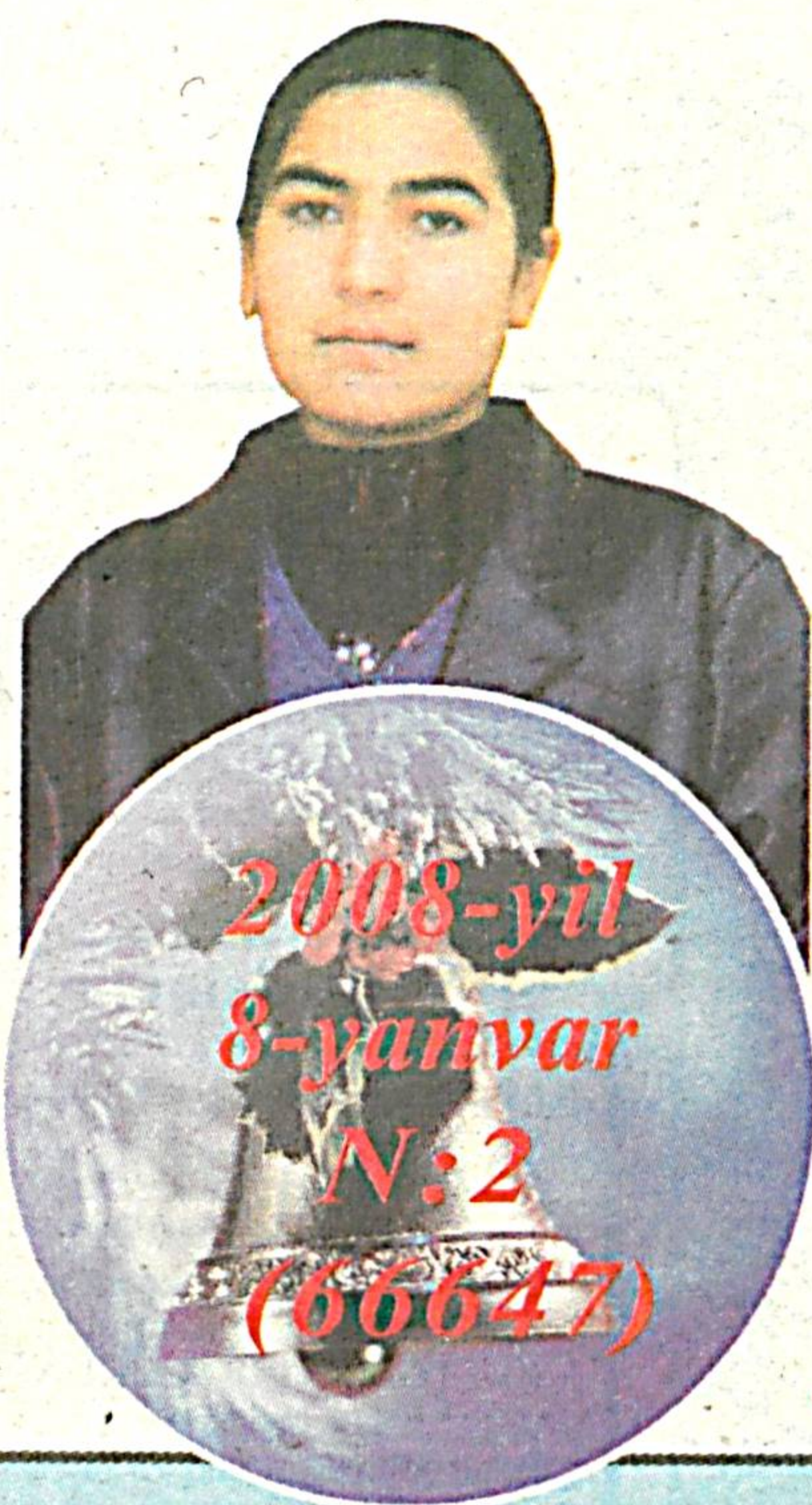
Vatan yagonadir, Vatan bittadir!

Tong

YULDUZI

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

2008-yil
8-yanvar
N:2
(66647)

KELAJAK EGASI SEN O'ZING ASLI!

ULAR BIR OILADEK...

Uchquduq shahar va tumanlarida bo'lib o'tgan ma'naviyat va ma'rifat kechasida Shimoliy kon metallurgiya kombinatiga qarashli 3-bolalar bog'chasi-dagi ko'rik-tanlov eng yaxshi tadbirlardan biri deb topildi. Sababi, bog'cha tarbiyachilari va tarbiyalanuvchilarining aksariyati turli millat vakillari bo'lishiga qaramay, xalqimizning urf-odat, madaniyati, milliy qadriyatlarini yaxshi bilishlarini namoyon etdilar.

– Biz bir oilamiz, do'stinoq, birodarmiz, – deydi bog'cha mudirasi N.Melnikova. – Farzandlarimiz ongiga bog'cha yoshidanoq Vatan tuyg'usini singdira olsak, ko'zlagan maqsadimizga yetamiz.

TO'GARAKDA BUVIJONLAR

Yangi yilning ilk kunlarida mahalla radioto'loqidan tarqalgan xabar hammaning e'tiborini tortdi. Shu sababdan ham poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi «Oqtepa» mahallasi bolajonlar va ota-onalar bilan gavjum bo'ldi. Yangi yilga bag'ishlangan bayram dasturida «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati, H.Olimjon nomli madaniyat uyi san'atkorlari, mahalla ahli ham faol ishtirok etdi.

– Mahallamizda 10 nafar professor, 32 nafar fan nomzodlari bor. Ular bilan birgalikda ko'plab tadbirlar, tanlovlar, davra suhbatlari o'tkazamiz, – deydi «Oqtepa» mahalla maslahatchisi Gulchehra Karimova. – Mahallamiz qoshida «Hikmat – bir hovuch oltin» to'garagi faoliyat olib boradi. Unga buvi va buvajonlarimiz ham a'zo. Ular yoshlarga ibratli, hikmatli hikoyalar so'zlab berishadi.

Shuningdek, «Huquqiy savodxonlik» to'garagida yoshlar o'z majburiyat va burchlarini o'rgansa, «Mehr ulashuvchi» to'garagi a'zolari esa harakatlari cheklangan, yordamga muhtojlarga ma'naviy yordam berayaptilar.

Mahallada tadbirlar tadbirlarga ulanadi. Yaqindagina «Eng kitobxon oila», «Mahallaning eng namunali qizi» kabi tanlovlarida bolalar bir-biridan bo'sh kelmadi.

Ayting-chi, qadrli o'quvchilar, Sizning mahallangizda, qishlog'ingizda ham shunday tadbirlar bo'lyaptimi? Bu haqda biz bilan o'rtoqlashing.

Mehmonxona atrofi katta gulzor bo'lib, turli va hisobsiz rang-barang gullar tovlanib yotar, balkondan turib bu manzarani tomosha qilar ekanman, hind kinolaridagi gullar vodiysi yodimga tushib, ularni tasvirga tushira boshladim.

Aytishlaricha, Hindistonda bir soatda to'rt million dona gul hadya etilar yoinki uylar, mehmonxonalarni bezash uchun uzilar ekan.

Bir kun mehmonxona devoriga taqab qurilgan kapadan bir bolakay meni imlab chaqirayotganiga ko'zim tushdi. E'tibor bersam, u turli o'yinlar ko'rsatmoqchi va ularni tasvirga tushirishim mumkinligini imo-ishoralari orqali tushuntirmoqchi bo'lyapti.

«Daydi» filmidagi bolakay yodingizdami yoinki «Zita va Gita» filmidagi qizaloqni eslaysizmi? Ularning kiyimi, nog'ora chalishi, dorda o'ynashi, hayratlanuvchi jismoniy mashqlari xuddi mana shu bolakayni eslatar va ularning oilasi suratga olinganday edi. Shaharda bunday bolakaylar va bunday oilalar minglab uchrardi.

Ularni tasvirga tushirar ekanman, bolakay bilan ham tanishib oldim. Ismi Mukesh ekan.

Bolakay har gal mehmonxonaga kelganimda yoki ketayotganimda qo'l ko'tarar, «Mister, yangi o'yinlarimdan ko'rsataymi?» deya so'rardi. Men unga o'n rupiy uzatar va tasvirga olishni boshqa kunga qoldirardim.

Hindlar ham o'z kinolarini sevisharmikin, degan xayolda bir kuni kinoga tushdim. Kinoteatrda odam gavjum, chipta narxi osmonda. Shohruhxon ijrosidagi yangi filmni tomosha qilar ekanman, bir necha qator oldinda yig'lab o'tirgan Mukeshga ko'zim tushdi. U kinoga berilib ketgan, chaqirishimga ham quloq solmasdi. Kino tugagandagina, yonimga chaqirib oldim.

–Nima, sen ham birovni yaxshi ko'rib qolganmisan? – dedim yarmi hazil, yarmi chin aralash.

U mening taajjubimga javoban tasdiqlovchi ravishda boshini qimirlatdi.

Samolyotimiz Dehli shahriga qo'nganida, havo ochiq, harorat 27–30 daraja issiq edi. Dehli ko'chalari yam-yashil daraxtlarga burkangan, ko'cha bo'ylarida erinchoq maymunlar galasi tamshanib, o'tgan-ketganlarni tomosha qilib o'tirishadi. Bizni kutib olishga chiqqan hind do'stlarimiz bo'yimizga shoda-shoda moychechaklar guldastasini osishdi. Ularning xushbo'y va muattar hidi dimog'imizga urilib, beixtiyor hind kinolarini yodimizga tushirdi.

MENI KECHIR,

MUKESH

(Hindiston xotiralari)

– Kimni?
– Ko'rsataymi?
– Ha,– dedim va:
– Nima, u senga rad javobini berdimi?– so'radim.
– Ha,– dedi u.
– Men o'zim aytib qo'yaman, sen yaxshi bola ekansan. Yo'q demaydi,– dedim.

Mukesh kinoteatrdan chiqayotgan odamlarni ko'rib, tilanchiligi esiga tushib ketdi shekilli, ketishga shaylandi.

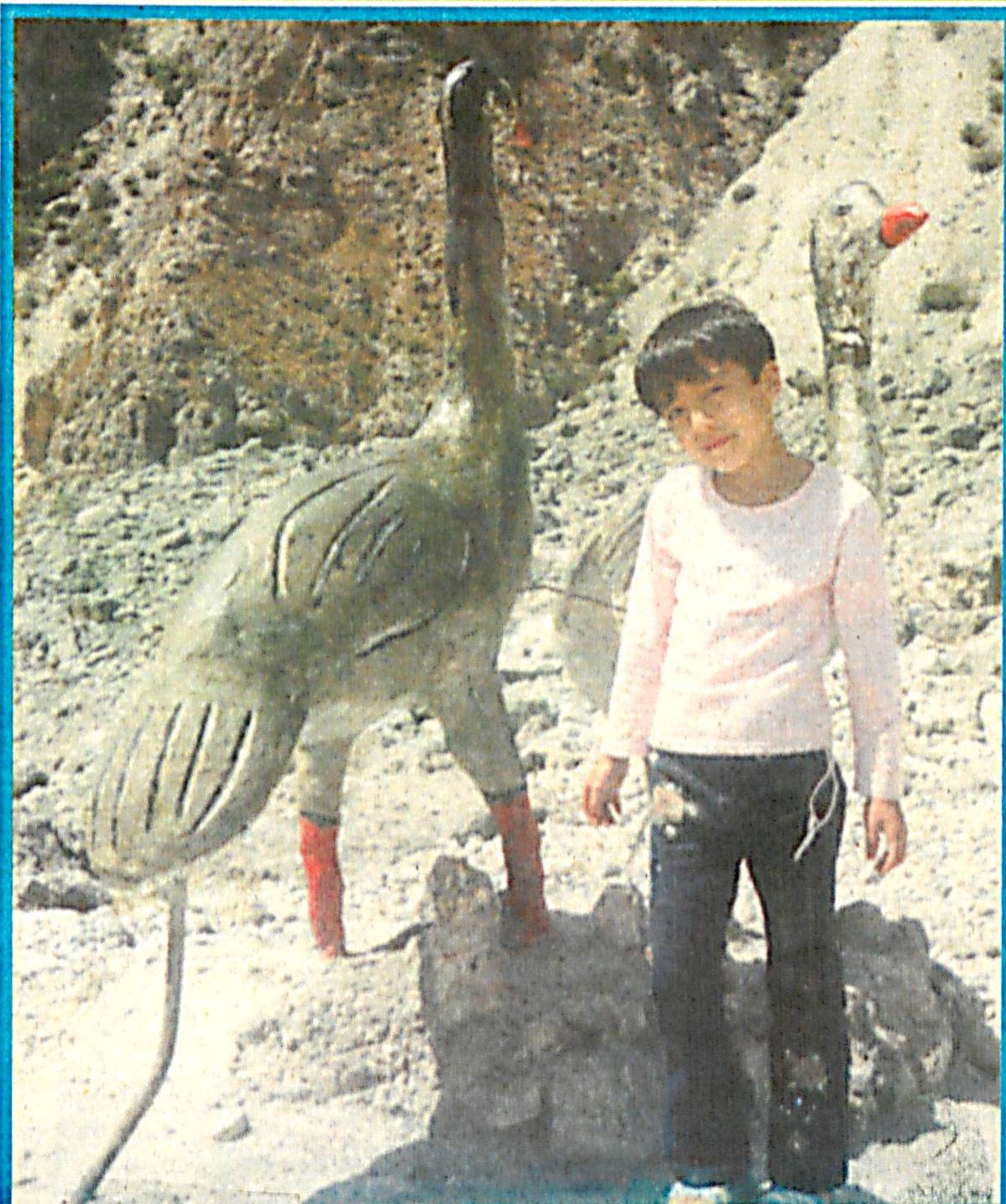
Qiziq, kinoga chipta olish uchun u necha kun tayyorlandi ekan? Umuman, tilanchilarning kinoga tushishi g'ayritabiymi yoki oddiy holmi?

Shundan so'ng, mehmonxona eshigi oldida har tong Mukesh meni poylab turadigan, yaxshi ko'radigan qizining

chorlay boshlashdi. Mukesh bilan shu yerda xayrlashdik. Xayr, Mukesh! Xayr, Hindiston!

Muhammad ISMOIL

– *Tu'tilda tabiat qo'ynida kezish qanchalik maroqli,– deydi Qarshi shahridagi 15-maktabning 3-sinf o'quvchisi Aziza ALLABERDIYEVA.*

BEG'UBOR KO'ZLAR

Shayxontohur tumanida joylashgan 98-maktab-internatiga yaqinlashar ekanmiz, intiq nigohlari bilan kimnidir kutayotgan qizaloqqa ko'zimiz tushdi. Bu mitti qizaloqning qanchalar mehrga tashnaligi jovdirab turgan beg'ubor ko'zlaridan sezilib turardi. Bizni ushbu maktab-internatning direktori Karimova Nigora Rashidovna kutib oldilar. Bu ayolning ochiq chehraligi-yu, samimiy diltortarligi, bolajonlarning har biriga birdek munosabatda bo'lishi e'tiborimizni tortdi.

Onalarning farzandi uchun alohida qayg'urishini tushunsa bo'ladi, ammo rahbarning maktabdagi 400 ga yaqin bolaning har birini ko'nglidan nima kechayotganligi-yu, nimalar haqida o'y surayotganligigacha bilishi bizni hayratda qoldirdi. Bolalarni birin-ketin chaqirib bizga tanishtirar ekan, ularning o'z onasiga erkalangandek erkalanishi, oyoqlarini quchgancha bizni tinglashi kishini to'lqinlantirib yubordi. Aslida har bir bolaga o'z farzandiga qanday munosabatda bo'lsa, shunday mehr berish bu ayolga xos bo'lgan ajoyib fazilatlardan biri, deb o'yladik.

Maktab-internatdagi iqtidorli bolalar chet tili xonasiga to'plandilar. Xonaga kirib borganimizda, bolajonlarning sho'x-shodonligi va qiziquvchanligidan hayratga tushdik. Ular bizni turfa savollarga ko'mib tashladilar. Bu yerdagi 1-sinfdan to 9-sinfgacha bo'lgan iqtidorli o'quvchilarning suhbatimizga tayyor ekanliklari yuzlaridan sezilib turardi. Bolajonlar «Yangi avlod – 2007» festivalini ochib bergan va bir qancha mukofotlarni qo'lga kiritgan «Tinchlik» qo'shig'ini kuylab berdilar.

Maktabda sport ishlariga ham katta e'tibor berilgan. O'quvchilar maktablararo o'tkazilgan futbol, voleybol va shaxmat musoboqalarida faol ishtirok etishib, faxrli o'rinnlarni egallashgan ekan. «Hamma sport to'garagiga qatnashaman, o'qituvchilarimiz biz uchun yetarli sharoit yaratishgan, bu yerda vaqtim bekor ketmaydi, men yana qo'shiq aytilishni, rasm chizishni ham yaxshi ko'raman», dedi Asliddin. Biz o'quvchilar bilan xayrlasha turib, kelajakka yangi fikr va yangi orzular og'ushida yurgan bolajonlarimizga havas qildik.

Jamshid NABIYEV,
Nafisa RUSTAMOVA

OPPOQ ORZULAR OG'USHIDA

«O'zbekiston madaniyati va san'ati forumi» Jamg'armasi

Bugun xuddi shu tanlov o'zining dadil va odim qadamlari bilan yurtimizda milliy loyiha maqomini oldi. Chindan ham bu loyiha izlanuvchan va intiluvchan bolalarning ishonchiga aylandi.

Raqamlarni ko'zdan kechirganimizda, 2005-yili ilk bor o'tkazilgan tanlovning

3 ming nafar

Bolalar, siz yurtimizda ezgu ishlarni boshlagan «Kelajak ovozi» respublika yoshlar tanlovi haqida ko'p bora eshitgansiz. Albatta, «O'zbekiston madaniyati va san'ati Forumi» jamg'armasi va «Kamolot» YOIH hamkorligida tashkil etilgan ushbu tanlovda kuni kecha poytaxtimizning muhtasham «Xalqlar do'stligi» saroyida 120 nafar iste'dodlar shu tanlovning g'olibiga aylangandi.

Klaus gimnastikachilarning va mohir u-shuchilarning jozibador chiqishlaridan go'yoki yayrab ketdi.

2005-yilning avgust oyida ochilgan bu majmuaning asl maqsadi ham bolalarni sog'lom turmush tarziga o'rgatish va istiqbolli sportchilarni yutuqlarini o'stirish kabi xayrli ishga bosh-qosh bo'lish edi.

Hozirda ushbu majmuaning 100 ga yaqin umidli iste'dodlari kamol topyapti. Yildan yil o'z muvaffaqiyatlari tufayli quloqch yozayotgan jamg'arma yana bir katta ishga qo'l urmoqchi.

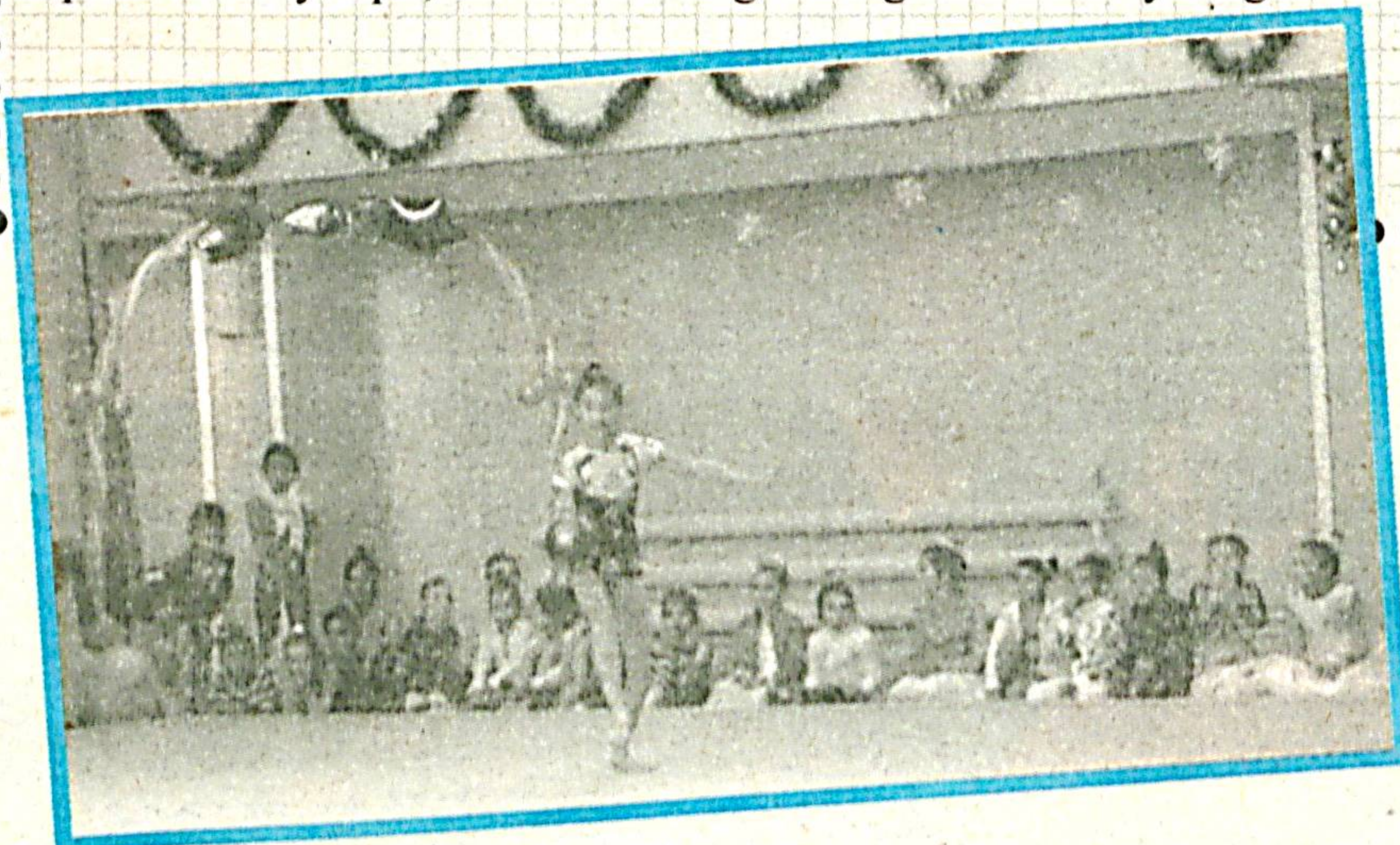
«Chempionlar forumi» deb ataluvchi yangi sport majmuasining ochilishi yana ko'p chempionlarni kashf etishi aniq. Yurtboshimizning hech bir narsa sportchalik bizni dunyoga mashhur qilolmaydi, degan purma'no so'zlari bejiz

aytilmaganiga ishonch hosil qildik. Shuning uchun hech bir iste'dod panada qolib ketayotgani yo'q. Ularni tongimizdek oppoq orzular og'ushida «O'zbekiston madaniyati va san'ati Forumi»dek jamg'arma o'z bag'riga chorlab turibdi.

2006-yilda 10 ming nafarga yetdi. 2007-yili esa tanlovda qatnashish uchun 32 mingdan ziyod arizalar qabul qilindi. Bunday faollikning o'ziyoq ushbu tanlovning katta maqomga ega ekanligini ko'rsatib turibdi.

Milliy madaniyat, san'at, yoshlar va bolalar ijodini qo'llab-quvvatlash bilan bir qatorda, Fond Forum o'z faoliyatining dastlabki yillaridanoq, sport sohasidagi loyihalarga e'tibor qaratdi.

Yangi yil ostonasida poytaxtimizning «Forum yunior sport» Bolalar sport majmuasida badiiy gimnastika bo'yicha «Snejinka – 2007» klub birinchiligi bo'lib o'tdi. Bunda 6 yoshdan 11 yoshgacha bo'lgan majmuaning 36 nafar tarbiyalanuvchisi qatnashdi. Ular yangi yil musobaqasida jamg'armaning bosh sovrini uchun bellashdilar. Iymona, Jasmina Immayeva, Jasmina Adbunazarova va Asal Ahmedova kabi gimnastikachilar yuqori o'rinlarni egalladilar. Qolaversa, 18 yoshli gimnastikachilarga jamg'armaning qimmatbaho va esdalik diplomlari ham topshirildi. Majmuaning ustozlari O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan sport ustasi Anela Malkinaning mehnatlari shu kuni yana bir bor ota-onalarning tahsiniga sazovor bo'ldi. Jajji gimnastikachilarning quvnoq va jo'shqin musobaqalari esa yig'ilganlar ko'ngliga bolalikning beg'ubor hayajonini taqdim etdi. Ayniqsa, zal to'rida rang-barang sharlardan yasalgan Santa

SPORT ta'til bilmaydi

Qishki ta'tilning birinchi kunlaridanoq boshlangan musobaqalar sportchi bolajonlarning Yangi yil bayrami-u Qorbobo sovg'alarining quvonchi bilan qorishib ketdi. Qorqirovli kunlar bo'lishiga qaramay, o'lkamizning barcha hududlarida Xalq ta'limi vazirligining «Jismoniy tarbiya va sport oyligi» to'g'risidagi buyrug'i esa sportchi bolajonlarga dalda bo'ldi. Sport zallarining qay biriga bormaylik, turli musobaqalar avjida. Sportda qirol bo'laman deguvchi bolajonlarga sovuq kunlar aslo ta'sirini o'tkazayotgani yo'q.

2-yanvardan boshlangan futbol musobaqalarida, kichik «Paxtakor»chilar «Quruvchi», «Metallur», «Tapoich» kabi jamoalar bilan bellashdilar. Mamlakatimizning bosh jamoasi bolalar futbol akademiyasining tarbiyalanuvchilari viloyat va shahardagi o'z tengdoshlari bilan «Paxtakor»da 10 kun davomida to'p suradilar. Bo'lg'usi «Paxtakor»chilarning niyati barcha jamoalardan ustun kelish.

– Uyimizga Qorbobo kelganida, men undan turnirda g'olib bo'lishim uchun niyat qilishini aytdim, – deydi jamoaning markaziy himoyachisi Yusuf.

– Men esa Yangi yil kuni ko'p shirinliklar yedim, demak turnirda kuchliman, – deya maqtanadi Nikita.

Ha, ta'tilning maroqli damlari barcha sportchi bolalarga yaxshi muvaffaqiyatlar eshigini ochsin, deb umid qilamiz.

Ma'mura MADRAHIMOVA,
rasmlar muallifi: Muhammadislom ZOHIDOV

2008-yil sport hayotida

12-13 - yanvar kunlari Kalomnada ot sporti bo'yicha Yevropa chempionati o'tkaziladi.

2-may - Kanadada muz ustida xokkey bo'yicha 71-dunyo chempionati start oladi.

7-iyun - Avstriya, Shveysariyada futbol bo'yicha «Yevropa chempionati – 2008» ning ochilish marosimi bo'lib o'tadi.

8-avgust - Pekinda XXIV yozgi olimpiya o'yinlarining tantanali ochilishi o'tkaziladi.

KOMPYUTER KASALLIGI

Kompyuterni puxta o'rganish va undan foydalanishda me'yor bo'lgani yaxshi. Bugun ko'pchilik kompyuterni eng zamonaviy texnika vositasi sifatida qabul qiladi. Lekin hamma ham uning xayrli tomonidan ko'ra, ziyonli tomonlari borligini ham xayoliga keltiravermaydi.

Bolalar kuniga kompyuter bilan atigi bir ko'pi bilan ikki soatgina shug'ullanishlari mumkin. Agar bundan oshiqroq vaqt kompyuter bilan band bo'lishsa, sog'liqlariga ancha putur yetishi mumkin. Shu sababdan, Moskvada va ko'pgina mamlakatlarda bolalarning kompyuter bilan shug'ullanishlari cheklab qo'yildi. «Internet kafe»larga bolalarning kirib, turli bo'lar-bo'lmas o'yinlar bilan shug'ullanishlariga chek qo'yildi.

Hatto yaqinda Xitoyda kompyuter o'yinlari kasalligiga duchor bo'lgan bolalarni davolovchi shifoxona ham ochildi.

Xitoylik ruhshunoslar uzoq tekshiruvlardan so'ng, har yuz boladan sakkiz nafari kompyuter o'yinlariga bog'lanib qolganligi, ular hatto maktabga ham bormay, vaqtlarini turli o'yinlar bilan «Internet klub»larda o'tkazayotganliklarini aniqladilar.

Mutaxassislar bunday o'yinlarga berilgan bolalar vaqtlarini xushchaqchalik bilan o'tkazish, o'yingohlarga bemalol kirishlari uchun pul topish maqsadida jinoyatga ham qo'l urishlari mumkin, deb xulosaga kelishdi.

Ayni kunda o'z faoliyatini boshlagan va ming kishiga mo'ljallangan shifoxonada bo'sh o'rin qolmagan. Mutasaddilar XXI asrning vabosi sifatida ta'kidlashayotgan bu kasalliklar xitoylik bolalarni saqlab qolish uchun yana bir necha shifoxonalar tashkil etishni rejalashtirmoqdalar.

Bundan bizning mamlakatimizning ta'lim muassasalari rahbarlari, ota-onalar tegishli xulosa chiqarib olsalar kerak. Aks holda, ko'p o'tmay bu kasallik kelajak avlodimiz hayotiga jiddiy xavf solishi mumkin.

XANDALAR

– Qani, bolalar, hamma fanlardan tutgan daftarlaringizni olinglar-chi, – dedi o'qituvchi va birma-bir tekshira boshladi.

Navbat Muzaffarga kelganda:

– Nega sening daftaring bitta, qolganlari qani? – so'radi ajablanib.

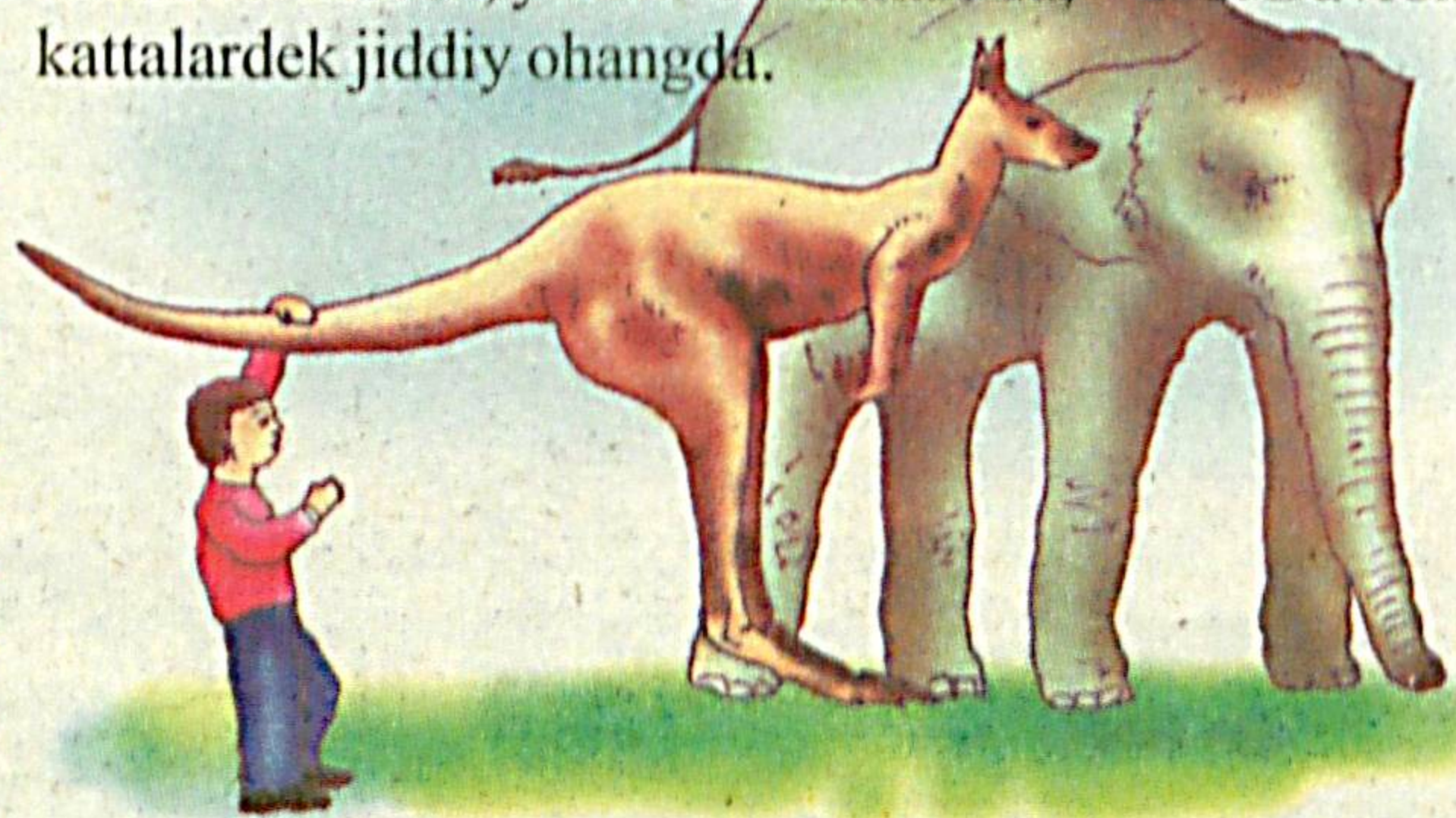
– Qolganlari shuning ichida, ko'rmayapsizmi, axir ustiga «Umumiy daftar» deb yozib qo'yilgan-ku, – dedi Muzaffar hozirjavoblik bilan.

* * *

Hayvonot bog'ini sayr qilib qaytgan Davronni buvisi gapga soldi:

– Hayvonlarni ko'rib keldingmi, bolam, qaysi, biri yoqdi?

– Hammasi yoqdi-yu, fil bilan kenguru dumlarini almashib olishsa, yaxshi bo'larkan-da, dedi Davron kattalardek jiddiy ohangda.

Qish zavqi

Viloyat INOYATOVA
chizgan rasm

SKANVORD

Maqom turi	Unum	Idrok	Halo-vatsiz	Havo					
						Gaz-lama		Sokinlik	
								Mulzam	
Sevgi				Fa-rishta					
Hodi-sa			Libos	Fizik olim			Mual-limi soniy	Ayol ismi	
		Yevro-padagi poytaxt		Rohat					
Asal ...			Jami-yat asosi	O'sim-lik dunyosi					
Rus adibi	Gaz	Fursat	Samo jismi						
			Janub tog'i	Ozuqa	Zafar		Ilmli ayol		Taom
		Sayo-raq	Do'st	Dunyo to-moni				Hasha-rot	Sport fir-masi
	Nota	Xat				Mash-hur opera			
							Sath birligi		
	Og'ish-mas	Narsa miq-dori				Suvov ash-yosi	Kimyo mod-dasi	Meh-nat	
				Ol-mosh					Hur-sand
	O'lja	Yer te-kislash asbobi				Baho o'l-chovi	Arab harfi		Erkak ismi
			Suv yo'li	Rang	Avto marka				

Tuzuvchi: Foziljon ORIPOV